

bron 7

Duits affiche van het Rijkscomité voor het Referendum tegen het Young-plan uit 1929:

Druck von Gutenberg-Druckerei G.m.b.H., Berlin S 42 / Hr. II. Reichsausschuß für das Deutsche Volksbegehren, J. v. Gyon-Stricker, Berlin NW 40

IV / 3

Toelichting:

De man bovenin de prent stelt Owen D. Young voor, de ontwerper van het plan.

De drie mannen stellen drie generaties Duitsers voor.

De tekst boven en onder luidt: Tot in de derde generatie moet je zwoegen!

De tekst in het midden luidt: Verdedig jezelf! Ga naar het referendum! Meld u aan voor de referendumlijst, die klaarligt van 16 tot 29 oktober.

bron 8

In 1943 valt de Duitse bezetter de boerderij van Johannes Boogaard in de Haarlemmermeerpolder binnen. Deze foto toont Joodse onderduikers die op de boerderij worden aangetroffen. Ze liggen op hun buik te wachten op transport:

bron 9

De in Oost-Duitsland geboren Paul West beschrijft hoe er eind jaren 1970 op school wordt gereageerd op het feit dat zijn familie toestemming krijgt om naar de BRD te verhuizen:

De les zag er toen (...) zo uit dat iedereen werd gevraagd om voor de klas te komen en zijn mening te geven over het feit dat Paul ons binnenkort zou verlaten. (...) En dat ze het nooit voor mogelijk gehouden hadden dat er zo'n verrader in hun klas zat. En zo moest iedereen zijn woordje doen en afstand nemen. En zodra de bel ging voor de pauze, werd ik als een popster omringd door iedereen. Ze wilden me allemaal graag hun adressen geven, zodat ik ze iets kon sturen, zodra ik weg was [uit de DDR]. Iedereen wilde wel een spijkerbroek of iets dergelijks.

bron 10

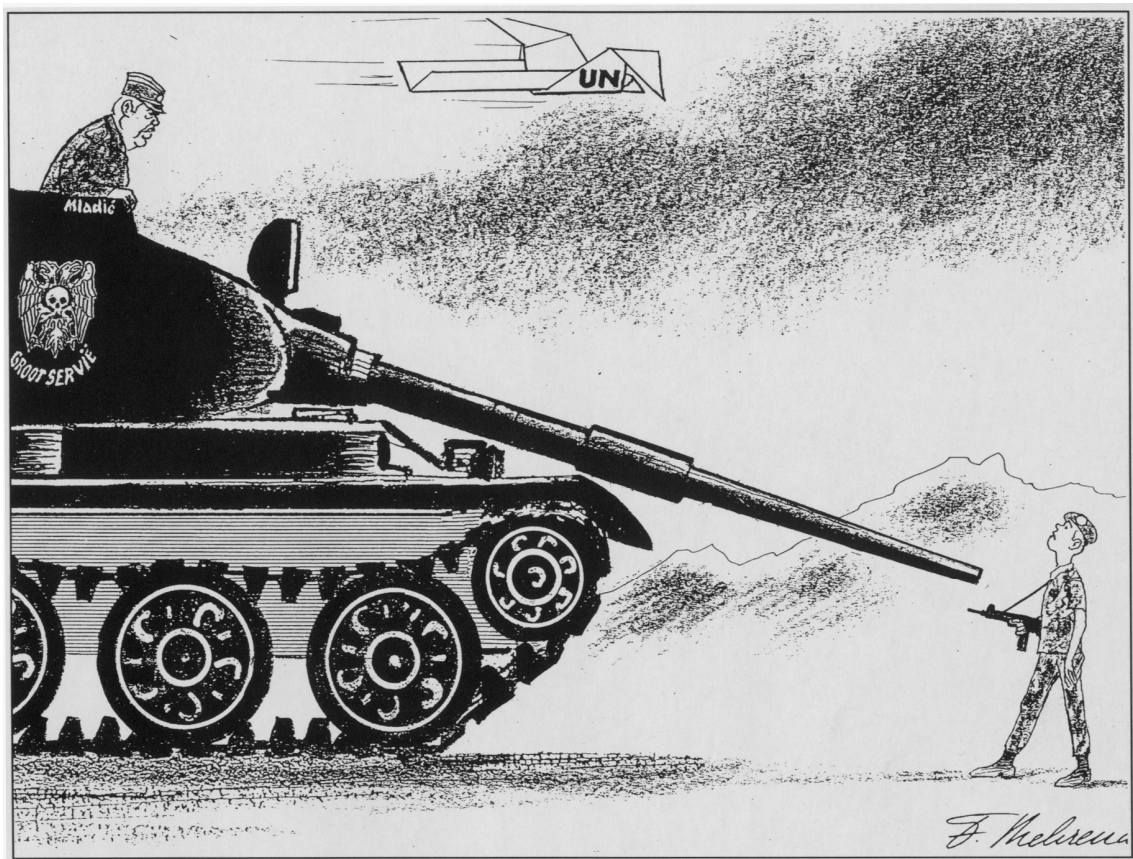
In de zomer van 1989 staat de Hongaarse regering toe dat de 'Pan-Europese Picknick' plaatsvindt. De Hongaarse grenswacht luitenant-kolonel Árpád Bella vertelt later in een interview:

De belangrijkste attractie van de Pan-Europese Picknick zou zijn geweest om een poort aan de grens naar het Westen¹⁾ te openen en een Hongaarse delegatie van 100 mensen toe te staan van daaruit te lopen [naar Oostenrijk]. (...) Het feit dat Oost-Duitsers zich in het grensgebied verzamelden, was echter zelfs voor kleuters duidelijk. Ik overwoog de mogelijkheid dat de picknick zou worden gebruikt als een kans om de grens te doorbreken, aangezien ik een paar dagen eerder een telegram had ontvangen dat massa's Oost-Duitsers bij de grens zouden aankomen. Tegelijkertijd was de Oostenrijkse grens zo'n 350 kilometer lang, dus je kon hen overal verwachten. (...) Iedereen wist dat als dit zou gebeuren, we een factor in de wereldpolitiek zouden worden.

noot 1 Het gaat hier om de grens tussen Hongarije en Oostenrijk.

bron 11

In 1999 tekent Fritz Behrendt deze prent:

Toelichting:

Op het papieren vliegtuigje staat UN (Verenigde Naties). De Verenigde Naties (VN) is een internationale organisatie die zich inzet voor vrede, internationale samenwerking en veiligheid. De VN publiceert in 1999 een rapport over de val van Srebrenica.

Op de tank staat Groot-Servië.

De figuur in de tank is Mladic (de toenmalige generaal van het Servische leger).

De soldaat rechts stelt een Nederlandse soldaat voor.

bron 12

Op 4 november 2021 schrijft actiegroep *Pak Mokum terug*¹⁾ in een pamflet:

Wij, collectief *Pak Mokum terug*, zijn jonge Amsterdammers die er genoeg van hebben. We willen ons niet langer neerleggen bij de trend dat onze stad alleen nog voor de rijken bewoonbaar is. Dat economische en commerciële belangen allesbepalend zijn. Dat we niet zelf kunnen vormgeven aan onze stad, aan haar cultuur, aan de manier waarop we leven. We claimen daarom de stad, we eisen de ruimte op voor de Amsterdammers zelf, we pakken Mokum terug. (...) Het Marnix Hotel, al jaren leegstaand en ernstig verwaarloosd, staat voor alles wat er in de afgelopen jaren verkeerd is gegaan in Amsterdam. Het historische pand is in handen van een stel hotelondernemers die nog veel meer vastgoed hebben, onttrok als budgethotel woonruimte aan de Amsterdammers omwille van het toerisme, en is jarenlang zo slecht onderhouden dat het volkomen verkrot is geraakt. (...) Wij willen het tij keren. Wij geloven dat vrijplaatsen, geworteld in de buurt, open voor bewoners en hun behoeften en initiatieven, de stad versterken. We kunnen alleen niet wachten tot de gemeente dat inziet.

noot 1 Mokum is een bijnaam voor Amsterdam.